

Underbilag.

Landsforeningen af Menighedsraad.

Den 15. Februar 1936.

Ved Kirkeministeriets Skrivelse af 4. Februar 1936 (Journal Nr. 4 K. 312) har Landsforeningen af Menighedsraad modtaget Justitsministeriets Anmodning af 3. Februar om en Udtalelse angaaende Forslaget til Lov om den offentlige Fred paa Folkekirken Helligdage samt Grundlovsdagen.

Efter at have behandlet Sagen paa et Bestyrelsesmøde i Odense 13. Februar tillader vi os at fremsætte følgende Betragtninger.

Justitsminister Steincke udtalte ved Forslagets første Behandling: „*Formaalet er at finde den rette Grænse mellem de kirkelige Samfunds Interesser og det øvrige Samfunds*“. Dette er aldeles rigtigt, og denne Opgave er baade paatrængende og vanskelig, fordi der er sket en Forskydning i alle Forhold. I den ældre Tid kunde der lovgives helt kirkeligt, fordi man fastholdt, at Danmarks Rige i sig selv var et *Kirkesamfund*. Efter Bogstaven var det saaledes lige til 1849. Efter Grundloven derimod er det et Rige med Religionsfrihed, men alligevel med en grundlovmæssig Forankring til *Den evangelisk-lutherske Kirke*, der har faaet Titelforlening som „Folkekirke“ og Krav paa en særlig Beskyttelse og Understøttelse fra Lovgivningens Side.

Det tør vist siges angaaende Helligdagslovgivningen, at for at følge med Tiden har man væsentlig streget ud i gamle Love, og det tilbageblevne er derfor kommet til at lide under Mangel paa fuldt gennemtænkt Sammenhæng.

Den gamle kirkelige Lovgivning gaar ud fra Meningen med Søndagen: at være Menighedens *Gudstjenestedag* efter Herrens Ord: Gør dette til min Ihukommelse! Deltagelse heri er en kristen *Pligt*. Den lutherske *Reformation* forstærkede Indskærpelsen heraf. Naar Luther og Reformatorerne formulerede denne Pligt, fremhævede de særlig Ordets Forkyndelse i Højmessen. Saaledes i det for vor Kirkes Lære herom forpligtende Sted i Den augsburgske Konfessions 28. Artikel, der afviser Tanken om en flyttet Sabbat, men fastholder den kristne Forpligtelse til at *samles* til Menighedens fælles Gudstjeneste. Derfor forlanger Kirken, at Folk skal lægge andet Arbejde til Side saa vidt, at de kan deltage i Gudstjenesten, og de maa ikke ved at forlange Tjeneste forhindre andre i at komme med. Tillige sættes der Straf for at forstyrre Gudstjenesten.

Elementerne af en saadan ældre Lovgivnings borgerlige Side er kodificerede i Danske Lov 1683, 6. Bog, Kap. 3. Heri (6-3-1) mulkteres Forsømmelse af Kirkegang som Helligbrøde ud fra Ribe-Artiklerne af 1542.

Som bekendt indskærpedes denne Lov ved senere saakaldte Sabbatsforordninger, først Frederik den Fjerdes Forordning af 21. April 1730, der straks efter Tronskiftet ophævedes af Christian den Sjette, men siden genindførtes 12. Marts 1735 i en Form, der var adskilligt mildere mod Bønderne, mens Købstæderne forblev under de følelige Bødesatser fra Danske Lov. Allerede ved Reskript af 22. August 1738 indførte Christian den Sjette dog saadanne Lempelser, at det i Forvejen uigen-nemførlige Bødesystem døde hen.

Da denne Lov var godt 100 Aar gammel, følte den som meget forældet, og Romantikken havde oven i Købet ingen Sans for Værdien af saakaldt „vanemæs-